

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๖๑๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การบูรณาการแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๑๕๔ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๒๔๙ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๑๕๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำจัดผักตบชวาในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเร่งรัดการดำเนินการกำจัดผักตบชวาให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ รวมทั้งขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อบูรณาการหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ที่มีเครื่องจักรกลในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช รวมทั้งภาคประชาชนร่วมกันดำเนินการโดยอาศัยกลไกการทำงานจากทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ให้การสนับสนุนการดำเนินการดูแลรักษาแหล่งน้ำ กำจัดผักตบชวา วัชพืชและสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ และใช้รูปแบบประชารัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกำจัดผักตบชวาดังกล่าว ทั้งนี้ สำหรับการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๔๕๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรภัทร ปลอดทอง)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม
ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วม
โทร.๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๒๓

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ... 13482
 วันที่ - 2 ส.ค. 2559
 เวลา ๒๕-๘๓๐๖-๑๕ ต่อ ๑๐๓

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น) โทร. ๐๓๑๐/๖ ๑๑๕๕
 วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การบูรณาการแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการขุดลอกคูคลองทั่วประเทศ โดยเฉพาะการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำไปแล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ จึงได้จัดทำแผนการกำจัดผักตบชวาประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อบูรณาการหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องที่มีเครื่องจักรกลในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช รวมทั้งภาคประชาชนร่วมกันดำเนินการและบริหารจัดการโดยอาศัยกลไกการทำงานจากทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวาที่มีจำนวนมากในแหล่งน้ำทุกพื้นที่ของประเทศให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางของแผนการกำจัดผักตบชวาประจำปี ๒๕๕๙ ดังนั้น เพื่อให้การกำจัดผักตบชวาซึ่งถือเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลที่ต้องเร่งรัดดำเนินการให้เห็นผลงานเป็นรูปธรรมโดยเร็วภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ จึงขอให้สั่งการหน่วยงานในสังกัดในระดับพื้นที่ให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดตามแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

เลขรับ... 2577
 วันที่ - 2 ส.ค. 2559

(นายประทีป กิรติเรขา)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สร.
 เลขรับ... 412
 วันที่ - 2 ส.ค. 2559
 เวลา.....

แผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้มีการแก้ไข ปัญหาผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน (สิ้นเดือน มีนาคม ๒๕๕๙) โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการบูรณาการหน่วยงาน ราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องที่มีเครื่องมือเครื่องจักรกลในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช รวมทั้งภาคประชาชน ร่วมกันดำเนินการและบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ที่ครอบคลุมพื้นที่ ทั่วประเทศ จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลให้เกิดผลเป็นรูปธรรม สำหรับการจัดการผักตบชวาที่มีจำนวนมากในแหล่งน้ำทุกพื้นที่ของประเทศ และเป็นปัญหามาโดยตลอดนั้น จะต้องอาศัยกลไกการทำงานจากทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐ จึงจะสามารถกำจัดให้หมดสิ้นไปได้

๒. การกำหนดพื้นที่เป็นลุ่มน้ำ

๒.๑ กำหนดพื้นที่การดำเนินงานเป็นลุ่มน้ำ เช่น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำบางปะกง เป็นต้น เพื่อวางแผนการกำจัดผักตบชวาในแต่ละลุ่มน้ำ

๒.๒ การสำรวจปริมาณผักตบชวาในแต่ละลุ่มน้ำ

๒.๓ การแบ่งพื้นที่กำจัดผักตบชวาในแต่ละลุ่มน้ำ

๓. การแบ่งพื้นที่กำจัดผักตบชวาในแต่ละลุ่มน้ำตามลักษณะแหล่งน้ำ

๓.๑ ผักตบชวาที่ลอยอยู่กลางแม่น้ำ

๓.๒ ผักตบชวาบริเวณประตูระบายน้ำ

๓.๓ ผักตบชวาบริเวณแหล่งน้ำขนาดเล็กหรือแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่

๓.๔ ผักตบชวาบริเวณแหล่งน้ำเอกชน

๔. การบริหารจัดการ

ที่	พื้นที่เป้าหมาย	กลไกการบริหาร	หน่วยงานปฏิบัติ	การดำเนินการ
๑	พื้นที่ลุ่มน้ำ ๑) ลุ่มน้ำ ๔ ลุ่มน้ำ ได้แก่ - ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน ๑๑ จังหวัด - ลุ่มน้ำท่าจีน จำนวน ๓ จังหวัด - ลุ่มน้ำแม่กลอง จำนวน ๔ จังหวัด - ลุ่มน้ำบางปะกง จำนวน ๕ จังหวัด ๒) ลุ่มน้ำและแหล่งน้ำ อื่นๆ ทั่วประเทศ	- ระดับลุ่มน้ำให้คณะ ก ร ร ม ก า ร ลุ่ม น้ า บูรณาการ ประสานงาน กับจังหวัดต่างๆ ในลุ่ม น้ำ - ระดับ จังหวัด ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด บูรณาการ ประสานงาน กับหน่วยงานภายใน พื้นที่จังหวัด - ระดับ อำเภอ ให้ นายอำเภอบูรณาการ ประสานงาน กับ หน่วยงานในพื้นที่ อำเภอ	- หน่วยงานหลัก ๑. กรมโยธาธิการ และผังเมือง ๒. กรมเจ้าท่า ๓. กรมชลประทาน - หน่วยงานสนับสนุน ๑. องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด และ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ ๓. หน่วยงานทหาร ในพื้นที่ ๔. เอกชน และ ประชาชน	- ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรที่ อยู่ในความรับผิดชอบเร่ง ดำเนินการ - ปรับแผนปฏิบัติการ ของหน่วยงานรับผิดชอบ มาดำเนินการในพื้นที่ ห้วงมาตรการเร่งด่วน - สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณ ในการกำจัดผักตบชวา และจัดการลำเลียงขน ย้ายและทำลาย

ที่	พื้นที่เป้าหมาย	กลไกการบริหาร	หน่วยงานปฏิบัติ	การดำเนินการ
		- พื้นที่ต่อเนื่องหลายอำเภอ ให้ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รับผิดชอบในการบูรณาการ อำนวยการ และประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่		
๔	แหล่งน้ำเอกชน	- ระดับจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการ อำนวยการ ประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่จังหวัด - ระดับอำเภอให้นายอำเภอ บูรณาการ อำนวยการ ประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่อำเภอ - ระดับพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบประสานงานในการให้ความช่วยเหลือกับเจ้าของแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรกล - เจ้าของแหล่งน้ำ	- ร่วมมือกันในการกำจัดผักตบชวา วัชพืช และสร้างแนวป้องกันไม่ให้แพร่กระจายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๕. งบประมาณ

ใช้งบประมาณของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการกำจัดผักตบชวา

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๖.๑ มาตรการเร่งด่วน เริ่มปฏิบัติการกำจัดผักตบชวาให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๖.๒ มาตรการดูแลรักษา ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบและใช้รูปแบบพระราชบัญญัติในการดำเนินการ

๗. มาตรการดูแลรักษาแหล่งน้ำ

๗.๑ เมื่อดำเนินการกำจัดผักตบชวาเสร็จสิ้นตามแผนแล้ว เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผักตบชวาเจริญเติบโต สร้างปัญหาขึ้นอีก ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการดูแลสายน้ำ/แหล่งน้ำในระดับพื้นที่ โดยให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในแต่ละสายน้ำ/แหล่งน้ำสำคัญ

๗.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาแหล่งน้ำ กำจัดผักตบชวา วัชพืชและสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำ

๘. มาตรการรณรงค์และสร้างจิตสำนึกรักษาแหล่งน้ำ

๘.๑ รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในรูปแบบประชารัฐ ในการดูแลรักษาแหล่งน้ำบริเวณที่พักอาศัย แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

๘.๒ รณรงค์ร่วมกันนำผักตบชวาไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น ทำปุ๋ย สร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผลิตเป็นอาหารสำหรับปลากินพืช

๙. การติดตามประเมินผล

ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามผลการกำจัดผักตบชวา และการดำเนินการในการดูแลรักษาแหล่งน้ำให้ปลอดจากผักตบชวาอย่างยั่งยืน

๑๐. การรายงานผล

ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดรวบรวมข้อมูลในการกำจัดผักตบชวา รายงานให้กรมการปกครอง เพื่อรวบรวมรายงานให้ มท. ทราบต่อไป

.....

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
กรมการปกครอง